

ביאורים

480 ו- תחיית המתים מוכחת מן התורה

מהדורת אור עציון

לא רק בנביאים ובכתובים מופיעה ההבטחה לתחיית המתים, אלא גם בתורה עצמה. בשירת האיוני, עליה נאמר בספר דברים (לא, יט): "למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל", מוזכרת תחיית המתים.

481 בתחילה הקב"ה מספר על החסד אשר עשה עמנו (דברים לב, ו-ד): "הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכוונך, זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור... ודם עינב תשתה חמר". בהמשך השירה מסופר על המרידה של עם ישראל (פסוקים טו-יט): "וישמן ישרון ויבעט... מכעס בניו ובנותיו", ולאחר מכן התורה מספרת על העונש שה' יביא עליהם (פסוקים כ-כו): "אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם... אשביתה מאנוש זכרם".

482 לאחר פסוקים אלו, התורה כותבת את רחמיו של ה' על עם ישראל כאשר האויבים יתגברו עליו (פסוק כז): "לולא כעס אויב אגור פן ינכרו צרימו...". את הנקמה והשלום עם אומות העולם (פסוקים לד-לה): "הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי, לי נקם ושילם לעת תמוט רגלם...", ואת רחמי ה' על עם ישראל כשהוא יהיה חלש (פסוקים לו-לח): "כי ידין ה' עמו ועל עבדיו יתנחם...".

483 אחר כך מבטיח ה' שיתגלה כדי להציל את ישראל ולגואלם (פסוק לט): "ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, אני אמית ואחיה, מחצתי ואני ארפא, ואין מידי מציל". בפסוק זה הקב"ה עונה על ארבעה סוגי כפירה: א. כנגד מי שאומר שאין בורא לעולם נאמר: "ראו כי אני אני הוא", ב. כנגד האומר שה' הוא הבורא אך יש עימו שותף לבריאה נאמר: "ואין אלהים עמדי".

484 ג. כנגד מי שאומר שאין תחיית המתים, נאמר: "אני אמית ואחיה". מכוון שאפשר לטעון, שכוונת הפסוק שה' ממית דור אחד ומחיה את הדור שאחריו, נאמר מיד: "מחצתי ואני ארפא" שנבין שכשם שהרפואה היא למי שנמחץ, כך התחיה היא למי שהומת.

485 ד. כנגד מי שאינו מאמין בשכר ועונש, נאמר: "ואין מידי מציל", כלומר ה' רואה את כל הנעשה בעולם, והחוטא צפוי לקבל עונש ואין מי שיצילו מיד ה'.

486 לאחר מכן המשיך בתיאור הגאולה (פסוקים מא-מג): "אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי, אשיב נקם לצרי ולמשנאי אשלם: אשכיר חיצו מדם וחרבי תאכל בשר, מדם חלל ושביה מראש פרעות אויב: הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו וכיפר אדמתו עמו", כל הניסים האלו יהיו בעולם הזה, כמו שנאמר לעיל.

ו-1 ואחר כן התבוננתי בתורה בשירה אשר שמה לעד לו על בני ישראל, כאשר אמר שירת האיוני (דברים לא, יט): "למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל. ומצאתי בה זכרון תחית המתים בעת הישועה, והוא מביאה על סדר. 481 ספר תחלה חסדו על עצמו 480 באמרו (שם לב, ו): הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכוונך, עד ודם עינב תשתה חמר (שם ד). ואחר כן ספר בעטם וכחשם (שם טו): וישמן ישרון ויבעט, עד (שם יט): מכעס בניו ובנותיו. ואחר כן ספר קצפו עליהם וענשו להם באמרו (שם כ): ויאמר אסתירה פני מהם וגו', אשביתה מאנוש זכרם (שם כו). 482 ואחר כן ספר חמלתו עליהם בגבור האויב עליהם והתרוממו באמרו (שם כז): ולולא פעס אויב אגור, ומה שעתד לאויב מן הנקמה והשלום, באמרו (שם לד): הלא הוא כמס עמדי, ומרחמיו על עמו בעת רב חלשתו 480 ומעוט יכלתו באמרו (שם לו): כי ידין ה' עמו, עד יהי עליכם סתרה (שם לח). 483 ואחר כן יעד בהגלותו להצילו ולגאל אותו, באמרו (שם לו): ראו עתה כי אני אני הוא. והשיב 480 בזה על ארבעת מיני המכחישים, הראשונים מהם מי שאמר כי אין בורא השיב עליהם באמרו: ראו עתה כי אני אני הוא. ומהם מי שאמר שהוא בורא אך שתף עמו, השיב עליו: ואין אלהים עמדי. 484 והשלישי מי שהכחיש תחית המתים, השיב עליהם באמרו: אני אמית ואחיה. ובעבור שידע שהיה מי שיאמר, כי רוצה באמרו: אני אמית ואחיה, שהוא ממית דור ומחיה דור אחר אחריו, חבר אליו: מחצתי ואני ארפא, לברר אצלנו כי כאשר הנרפא הוא אשר מחץ, כן המחיה הוא אשר המית. 485 והרביעי מי שהכחיש החשבון והעונש, השיב עליו באמרו: ואין מידי מציל. 486 ואחר כן סדר שאר עניני הישועה באמרו: אם שנותי ברק חרבי (שם מא), אשכיר חצי מדם (שם מב), הרנינו גוים עמו (שם מג). וכל זה בעולם הזה, כאשר פרשתי ובארתי:

